

Asia: VN/6094/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain muuttamisesta (uhka-arvio)

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit oma-aloitteisesta tiedonluovutusoikeudesta.

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta lausua.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annettua lakia. Esityksellä toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon osalta pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelman kirjausta, jonka mukaan sektorilainsäädäntöä päivitetään mm. siten, että sosiaali- ja terveydenhuollon palvelun-antajalla tai sen tehtäviä suorittavalla henkilöllä olisi voimassa olevan lainsäädännön mukaisen oma-aloitteisen ilmoitusoikeuden lisäksi tietyissä tilanteissa velvollisuus salassapitovelvollisuuden estämättä ilmoittaa oma-aloitteisesti poliisille henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot. Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että tiedot olisi luovutettava myös poliisin pyynnöstä. Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajilla olisi oikeus ilmoittaa poliisille työntekijäänsä kohdistuneesta rikosepäilystä.

Esityksessä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietolain 62 §:n palvelunantajan tai tehtävää suorittavan henkilön oikeus tietojen luovuttamiseen poliisille säilyisi käytännössä ennallaan.

Kuntaliitto toteaa, että vastaavasta viranomaisen oma-aloitteisesta ilmoitusoikeudesta on vuodesta 2015 lähtien säädetty myös eräissä kasvatuksen ja koulutuksen sekä nuorisotoimen erityislaeissa kuten perusopetuslaissa, lukiolaissa, taiteen perusopetuksesta annetussa laissa, vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa, ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa, nuorisolaissa jne. Esityksessä ei ehdoteta oma-aloitteista ilmoitusvelvollisuutta eikä poliisin pyynnöstä tapahtuvaa tietojen

luovuttamista koskevaa sääntelyä lisättäväksi kasvatusta, koulutusta ja nuorisotoimea koskevaan lainsäädäntöön. Näin ollen esitys toteuttaa hallitusohjelman kirjausta sosiaali- ja terveydenhuollon osalta.

Kommentit oma-aloitteisesta tiedonluovutusvelvollisuudesta.

Esitysluonnoksen 62 §:n 2 momenttiin ehdotettu ilmoitusvelvollisuus sekä 62 §:n 3 momenttiin ehdotettu poliisin pyynnöstä tapahtuva tietojenluovutus kohdistuisi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetussa laissa tarkoitettuun palvelunantajaan tai sen tehtäviä suorittavaan henkilöön.

Kuntaliiton käsityksen mukaan palvelunantajan käsite ja määritelmä on asiakastietolaissa laaja. Kuntaliitto katsoo, että esityksen jatkovalmistelussa tulee tarkemmin tunnistaa ja arvioida esityksen vaikutukset muun muassa sosiaali- ja terveystietojen tuottajan ja toteuttajan osalta: Ulottuuko esityksessä ehdotettu oma-aloitteinen ilmoitusvelvollisuus sekä tietojen luovuttaminen pyynnöstä poliisille myös sosiaali- ja terveydenhuollon esimerkiksi palveluntuottajana tai toteuttajana toimivan kunnan henkilöstöön. Käytännössä ehdotettu asiakastietolain 62 § vaikuttaa sen soveltajan näkökulmasta monimutkaiselta kokonaisuudelta.

Kommentit poliisin pyynnöstä tapahtuvasta tiedonluovutuksesta.

-

Kommentit oikeudesta ilmoittaa työntekijään kohdistuneesta epäilystä rikoksesta.

-

Muut kommentit.

-

Antila Minna
Suomen Kuntaliitto ry